

tingelse for at kunne lægge almindelig Dannelse for Dagen. Dette Fag er blandt Andet nævnt som Forberedelse for den statsvidenskabelige Examen. Men hvad Nytte have dog de statsvidenskabelige Studenter af denne Tegning. Hvis man vilde indskrænke Fordringerne til det Nødvendige, tror jeg, man vil komme ned til det, som kan være fælles for Alle. Den samme Betragtning maa jeg i endnu langt højere Grad gjøre gjældende med Hensyn til den anden Betingelse, som kræves, nemlig den classiske Dannelse. Ja, den kaldes den classisk-historiske Dannelse, men heri Landet forstaaes jo egentlig hermed kun den sproglige Dannelse; det Historiske ligger jo aldeles under, i det Mindste naar jeg seer hen til, hvorledes disse Fag drives i de Skoler, hvorom jeg har Erfaring (Modsigelse). Ja, jeg tvivler ikke om, at den udmærkede Skolemand, der sidder her tæt ved Siden af mig (C. B. Niemiestad), har taget denne Sag paa en anden Maade, Enhver, som kender det Mindste til ham, vil være overbevist derom; men naar jeg for Skolerne i Almindelighed betegner det Classiske som eensbetydende med det Sproglige, saa er jeg overbevist om, at jeg har fuldstændig Ret. Naturligviis, det har sin store Betydning at kunne Latin og Græsk; det letter altid noget Kundskaben til de Gamles Litteratur at kende deres Sprog. Jeg er nu navnlig saa villig som enhver Anden til at anerkjende Betydningen af denne Litteratur, saaledes som man finder den hos de græske Forfattere; men selv den Maade, hvorpaa Græskten drives her i Landet, er reent sproglig, reent formalistisk. Men derimod kan jeg ikke anerkjende den latinske Kultur og Litteratur. Min egen personlige Erfaring ligger jo ikke langt tilbage, jeg kan ikke Andet end henholde mig til denne personlige Erfaring, og jeg tror med en Smule Ret at kunne gjøre det, fordi jeg vistnok sammen med et andet Medlem, som er i samme Tilfælde, ere de Æneste, som have personlig prøvet den nye Skoleplan, som vi her criticere, og som vi her skulle forandre; — seer jeg imidlertid tilbage til min personlige Erfaring i disse Ting, og jeg hører Tale om den latinske Civilization, den latinske Kultur og Litteratur, saa

kan jeg ikke Andet end fremhæve, hvad der meget levende staaer for mig, nemlig det meget Fordærvelige, der er i denne Litteratur. Det er vist gaaet mange Andre som mig, at der ere bestemte Diebliske, i hvilke man erindrer, hvorledes det eller det første Gang viste sig for den ungdommelige Phantasi. Jeg kan saaledes godt huske den første Gang, Fordærvelsen kom til at træde frem for mig; det var, da den officielle Skole lagde for mig paa Bordet en af disse, den latinske Culturs største Forfatter, en stor Digter, Horats; der fandt jeg første Gang en fuldstændig fordærvelig og usædelig Litteratur. Det er jo imidlertid slet ikke paa Indholdet, at Hovedvægten lægges i Skolerne. Jeg skulde ikke have det Mindste imod, at Ungdommen blev henvist til den gamle Litteratur, hvis det blot var Indholdet, det gik paa; men det er Sproget, og naar jeg navnlig seer paa, hvad det er, der tager Tid ved den latinske Underviisning, da er det Formen, Formen først og sidst. Enhver, der har gaaet i en lærd Skole, har tilbragt Tusinder af Timer af sin bedste Tid med disse Former. Jeg kan ikke Andet end særlig erindre den latinske Stil. Jeg indrømmer Betydningen af den latinske Grammatik ligesom ogsaa af den latinske Stil som et Hjælpemiddel til at indøve denne fortrinlige Grammatik, men kun som noget Underordnet; men den staaer her i disse Skoler som et selvstændigt Fag. Jeg husker, at det i min Skoletid interesserede mig at regne efter, hvormegen Tid jeg anvendte alene paa den latinske Stil, og uagtet jeg gjenemgik Classerne i den reglementerede Tid og uagtet jeg ikke hørte til de dårligste Disciple, anvendte jeg dog over 2000 Timer paa denne Stil. Naar man dernæst seer hen til, hvad man senere anvender paa andre Sprog, som f. Ex. Engelsk, hvilket Sprog jeg lærte som Student, saaledes at jeg dog kunde læse engelske Bøger i mit specielle Fag, husker jeg rigtig, anvendte jeg paa dette Sprog kun omtrent 20 Timer. (Vilke: „Det var de 2000 Timers Skyld.“) Jeg indrømmer fuldkommen Nytten af at lære latinsk Grammatik. Jeg vil heller ikke have den latinske Stil bort, men lad det op-høre at være et Hovedfag, et selvstændigt Fag,